

LÄRARMATERIAL

av Elin Callmer, dramapedagog

VAD ÄR DET SOM ÄR SÅ JÄVLA UNDERBART?

Lärarmaterial *Vad är det som är så jävla underbart?*

HÄLSNING FRÅN REGISSÖREN

Flödena är fyllda med nyheter om inflation, gängkriminalitet, klimatkriser och krig. Om arbetslöshet och om hur svårt det är att få en bostad. Lägg sen till känslan av att vuxen världen är frånvarande och att många har dåliga erfarenheter av barnpsykiatri och skolhälsovård. Kanske är det inte så konstigt att vi har en ung generation som har svårt att se på framtiden med tillförsikt. Vi hör ingenting om att det skulle kunna bli bättre... Hur ska man då kunna må bra?

Det var med avstamp i de här funderingarna jag påbörjade arbetet med föreställningen. Och jag landade i att jag tror på samtalet. Att människan som varelse behöver vara i ett sammanhang för att kunna fungera och att ensamhet göder känslor av tomhet och hopplöshet. Vi måste prata med varandra. Det kan vara svårt, läskigt och utlämnande, men också helt nödvändigt för att kunna må bättre. Men, vi måste också bli bättre på att lyssna. För vad är ett samtal om vi inte först och främst lyssnar på den vi pratar med?

Vad är det som är så jävla underbart? är tänkt att spelas i klassrum för maximalt 60 personer, även om den också kan spelas i andra lokaler. Den består av två delar. En halvtimmes lång teaterföreställning om ett möte mellan en oroad lärare och en elev som har förlorat allt hopp. Ett möte som går både bra och dåligt, men som blir ett samtal om det som är viktigt på riktigt. Efter föreställningen leder skådespelarna också just ett samtal med publiken kring föreställningens tematik. Om hopp, oro, drömmar och framtidstro. Och det är därför vi vill spela för en mindre publikgrupp. Att alla som vill ska kunna komma till tals och känna sig delaktiga. Såväl pedagoger som elever. Det här handlar inte bara om de ungas förmåga eller oförmåga till samtal, det gäller alla. Oavsett ålder. Min förhoppning är att föreställningen med dess tillhörande samtal ska leva vidare hos dem som har sett den. Och att den kanske kan inspirera oss alla till att bli lite bättre medmänniskor.

Magnus Munkesjö,
Regissör och dramatiker

Lärarmaterial *Vad är det som är så jävla underbart?*

INFÖR FÖRESTÄLLNINGEN

ATT VARA PUBLIK

Prata gärna med eleverna om föreställningens speciella form. Den kommer utspela sig i ert klassrum och det innebär att ni kommer sitta "mitt i scenrummet". Skådespelarna kommer röra sig runt i rummet och spela framför och runtomkring er. Ni kommer att få möta två skådespelare, Ulrika Hansson som spelar läraren och Elias Wahldén som spelar eleven.

Prata gärna med klassen om vad det innebär att vara publik. Vad är det till exempel för skillnad på att vara publik på en teaterföreställning och på bio? En viktig skillnad att lyfta är att en film inte påverkas av vad som händer i publiken när den visas, eftersom den redan är inspelad. Teater däremot sker live – här och nu – och skådespelarna hör publikens reaktioner. När publiken reagerar på vad som händer under föreställningen blir det en del av föreställningen.

Lärarmaterial *Vad är det som är så jävla underbart?*

ANSVAR?

Ett sätt att förbereda eleverna inför föreställningen är att resonera kring begreppet ansvar, både utifrån psykologiska och filosofiska perspektiv. Förslag på frågor:

- Vad betyder det att ha ansvar för sitt eget liv?
- Har man ansvar för sitt mående?
- Är det någon skillnad att ha ansvar och att ta ansvar?
- På vilket sätt har en lärare ansvar för sina elever? Vad har en lärare inte ansvar för?
- Har vuxna generellt mer ansvar än ungdomar? För vad i så fall?
- Har vi ansvar för varandra som medmänniskor, när/hur?
- Har vi alla ansvar för samhället vi lever i?
- Kan man hållas ansvarig för saker man inte kunnat förutse?
- Vem har ansvar för framtiden?

MÄNNISKORS MÖTE

Läs dikten Människors möte av Hjalmar Gullberg (finns att lyssna på tex. som Dagens dikt i P1):

*Om i ödslig skog
ångest dig betog,
kunde ett flyktigt möte
vara befrielse nog.*

*Giva om vägen besked,
därpå skiljas i fred;
sådant var främlingars möte
enligt uråldrig sed.*

*Byta ett ord eller två
gjorde det lätt att gå
Alla människors möte
borde vara så.*

Hjalmar Gullberg, *Att övervinna världen*, 1937.

Använd dikten för att sätta igång samtal om vad det kan betyda att "mötas". Vilka är människorna i dikten? Vad kan den ödsliga skogen symbolisera? Vad gör det där mötet med människorna i dikten? Vad kan det varit för ord som utbyttes där mellan personerna i dikten?

Lärarmaterial *Vad är det som är så jävla underbart?*

ETT MÖTE

Låt eleverna fundera på ett möte som varit betydelsefullt för dem och som på något sätt påverkat dem (på ett litet eller större sätt). Det kan ha varit ett kort möte med någon de inte kände eller med någon betydelsefull människa i deras närhet. Låt eleverna skriva en kort reflektion om sitt möte, vad var det som gjorde just det mötet betydelsefullt? Var det ett oväntat möte? På vilken plats, när, var och varför skedde mötet? Vad fick de med sig från det där mötet? Förslag på startmening för den skriftliga reflektionen: *När jag tänker på ett möte som påverkat mig, tänker jag på...*

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

Det är vanligt att man gör en recension eller analys efter ett teaterbesök, men vi vill uppmuntra till mer undersökande och fri reflektion. Direkt i anslutning till föreställningen håller skådespelarna ett samtal där eleverna får prata kring föreställningens innehåll och tematik. Här återkommer en del av de frågeställningarna som eleverna fått fundera på, även om det kan bli upprepande tror vi att det finns en stor potential i att dyka ner i de här frågorna flera gånger och att ställa fördjupande följdfrågor.

UPPLEVELSEN

Låt eleverna prata i par eller mindre grupper:

- Hur upplevde du föreställningens speciella form: hur var det att föreställningen spelades i klassrummet?
- Hade det varit någon skillnad om den spelades på en scen och ni satt som en "vanlig publik"? Vilken skillnad i så fall?
- Syftade föreställningen till att underhålla eller utmana er som publik?

HETA STOLEN, VÄRDERINGSÖVNING

Ett sätt att fördjupa reflektionen är att göra övningen Heta stolen och zooma in på teman som berörs i föreställningen.

- **Uppvärmning: framtidssallad**

Ställ stolar i en ring, berätta att ni ska göra övningen "fruktsallad" men med en twist. I stället för frukter så väljer klassen tre saker (prylar/föremål) som de tror kommer finnas i framtiden. Dela sedan in klassen i tre grupper, alla "blir" en av de här framtidsobjekten. Du som lärare börjar att stå i mitten av ringen och ropa ut, tex. "alla flygande bilar byter plats". Alla som då "blivit" en flygande bil byter då plats och du ska försöka ta en stol så att någon annan hamnar i mitten och får ropa ut ett objekt. Om man ropar "framtidssallad" så byter alla plats med varandra. (Obs. denna funkar som en bra igångsättare även med gymnasieelever! Testa!)

Lärarmaterial *Vad är det som är så jävla underbart?*

- **Instruktion till värderingsövning**

Låt eleverna sitta på stolar i en ring. Men nu ska det finnas en extra tom stol i cirkeln. Eleverna tar ställning till olika påståenden genom att byta stol. Om man håller med om påståendet ska man byta plats/byta stol och om man inte håller med om påståendet ska man sitta kvar på sin plats/stol.

Uppmuntra eleverna att gå på sin första impuls och betona att det viktiga är att ta ställning, men att man såklart får ändra sin åsikt under övningens gång. Syftet med påståendena är att sätta i gång eleverna, det viktiga är sedan att låta eleverna motivera sina ställningstagande och berätta hur de tänkt. Påståendena är inspirerade av föreställningens tematik. Under varje påstående finns förslag på möjliga följdfrågor i kursiv stil.

Påståenden

Börja med ett test-påstående för att prova övningens form, till exempel:

- Sommaren är den bästa årstiden!
- **Många unga känner oro för framtiden!** *Vad oroar sig unga för? Känner vuxna oro på samma sätt?*
- **Många är rädda för att misslyckas!** *Vad betyder att "misslyckas"? Kan man lyckas hela tiden? Vad är att lyckas?*
- **Om man mår dåligt är det bara att prata med någon!** *Vad kan det finnas för hinder för att prata? Vad behövs för att man ska kunna prata på ett bra sätt?*
- **En människa kan förändra världen!** *Vad kan en enskild individ påverka?*
- **Vuxna kan aldrig helt förstå hur det är att vara ung!** *Är det skillnad att var ung idag mot när era föräldrar var unga? Vilken är skillnaden? Vad är bättre/sämre tror ni?*
- **Oro är en del av livet!** *Om det är så, hur kan/bör man då förhålla sig till oron? Vad ska man göra om man fastnar i orostankar?*
- **Det pratas för lite om psykisk ohälsa!** *Hur pratas det? Finns det risk att prata för mycket om det? Räcker det att prata om det?*
- **Det är viktigt att känna mening med livet!** *Vad är skillnaden på mening med livet och mening i livet?*
- **Hopplöshet smittar!** *Vad kan man göra om man känner hopplöshet? Är det okej att känna hopplöshet?*
- **Hoppet är det sista som överger människan!** *Ett slitet uttryck, men vad betyder det?*
- **Det går att skapa ett samhälle där alla mår bra!** *Hur skulle det samhället se ut?*

Lärarmaterial *Vad är det som är så jävla underbart?*

VYKORT TILL ELEVEN

Ge eleverna i uppgift att skriva en kort hälsning, typ ett vykort, till eleven i föreställningen som om de vore hans vän. Vad skulle de vilja säga till honom? Låt gärna eleverna skriva för hand. Läs upp vykortet i klassrummet eller samla ihop dem eller skicka gärna till oss.

VAD HÄNDER SEN?

Prata om mötet mellan eleven och läraren och vad ni tror kommer hända sen.

- Hur var samtalet mellan dem? Vad blev bra och vad hade kunnat bli ännu "bättre"?
- Var dom ärliga mot varandra? Är det viktigt att vara ärlig mot varandra? Kan/bör en lärare och elev vara helt ärliga mot varandra?
- Kommer det bli någon skillnad efter det här samtalet?
- Kommer läraren och eleven fortsätta prata med varandra?
- Har mötet förändrat eleven och läraren på något sätt?

Ett tips:

UR PLAY Klimatarvet: Om att hitta hopp i krisen, 28 minuter. Podd.

<https://urplay.se/program/227322-klimatarvet-om-att-hitta-hopp-i-krisen>

Lycka till med samtalet i klassrummet!

Frågor eller funderingar?

Kontakta: Anna Holmkvist, tel 072 542 90 20 eller anna@mittiprickteatern.se

Kebnekaisevägen 7, 167 36 Bromma
tel 08 - 15 33 12 | info@mittiprickteatern.se